

Alexi Valkeejärvi

Junioriturheilujoukkueen budjetointi ja kassanhallinta

Case: S-Kiekko Juniorit Ry

Opinnäytetyö

Syksy 2019

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Liiketalous (AMK, Tradenomi)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Liiketalous (AMK, Tradenomi)

Suuntautumisvaihtoehto: Laskentatoimi

Tekijä: Alekski Valkeejärvi

Työn nimi: Juniorijoukkueen budjetointi ja kassanhallinta Case: S-Kiekko Juniorit Ry

Ohjaaja: Henri Teittinen

Vuosi:2019

Sivumäärä:30

Liitteiden lukumäärä:0

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia S-Kiekko Juniorit Ry:lle toimiva budjettipohja seurassa olevien joukkueiden käyttöön. Opinnäytetyö on toiminnallinen kehittämis-tehtävä.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskitytään yhdistyksen taloushallintoon, budje-tointiin, jota on pyritty avaamaan yhdistyksen näkökulmasta, sekä jääkiekon kustan-nuksiin, mihin joukkueilla rahaa kuluu ja mistä sitä tulee.

Opinnäytetyön tuloksena muodostui Excel-budjettipohja, jolla pyritään helpotta-maan joukkueiden kassanhallintaongelmia ja tuomaan varmuutta talouden ylläpi-toon. Pohja pyrittiin rakentamaan mahdollisimman helpoksi käyttää, jotta käyttöön-ottoon olisi mahdollisimman matala kynnys.

Avainsanat: yhdistys, kassanhallinta, budjetti, kirjanpito

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Business Administration

Specialisation: Accounting

Author/s: Alekski Valkeejärvi

Title of thesis: Junior team budgeting and cash management Case: S-Kiekko Juniorit Ry

Supervisor(s): Henri Teittinen

Year:2019 Number of pages:30 Number of appendices:0

The aim of the thesis was to build a budget base for teams in S-Kiekko Juniorit ry. The thesis is a functional development work.

The theory of thesis focuses on the financial management of the association, the budgeting that has been sought to open from the perspective of the association, and the costs of ice hockey, where teams spend money on and where it comes from.

The thesis resulted in an Excel budget base designed to facilitate team cash management problems and to bring certainty to the maintenance of the economy. The base sought to build as easy as possible to use, to minimize the threshold for commissioning.

Keywords: Association, Cash Management, budget, accounting

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	1
Thesis abstract.....	2
SISÄLTÖ	3
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	5
1 JOHDANTO	6
1.1 Opinnäytetyön tavoite	6
1.2 S-Kiekko Juniorit ry	6
1.3 Aikaisemmat opinnäytetyöt	7
2 YHDISTYKSEN TALOUSHALLINTO	8
2.1 Yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteet	9
2.2 Kirjanpitolausakunnan ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset.....	10
2.3 Pörssi ja ammattijärjestöjen suositukset	10
2.4 Kirjanpidon yleiset periaatteet ja ulkomaiset standardit.....	10
2.5 Urheiluseura.....	11
2.6 Joukkue.....	11
3 JÄÄKIEKON KUSTANNUKSET	13
3.1 JOUKKUEIDEN TALOUS	14
3.2 Rahastonhoitaja/Joukkueenjohtaja	15
3.3 Tulot.....	16
3.3.1 Talkootyö	16
3.3.2 Sponsorit.....	17
3.4 Menot	18
4 BUDJETOINTI JA KASSANHALLINTA	19
4.1 Budjetin suunnittelu	19
4.1.1 Kassabudjetti	21
4.1.2 Myyntibudjetti	21
4.1.3 Kulubudjetti	22
4.1.4 Tulosbudjetti.....	22
5 CASE S-KIEKKO JUNIORIT RY	23
5.1 Budjettipohja	23

5.1.1 Käyttöohjeet-välilehti	24
5.1.2 Yhteenveto-välilehti.....	25
5.1.3 Kausimaksut-välilehti	26
5.1.4 Tulo- ja meno-välilehti.....	27
6 YHTEENVETO.....	28
LÄHTEET	29

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. Budjetit	20
Kuva 2. Tulossuunnittelun kiertokaavio.....	20
Kuva 3. Kausisuunnitelmabudjetti	23
Kuva 4. Käyttöohjeet-välilehti.....	24
Kuva 5. Yhteenvedo-välilehti.	25
Kuva 6. Kausimaksut-välilehti.	26
Kuva 7. Tulo- ja meno-välilehti.....	27
Kuvio 1. Liikunnan kokonaiskustannukset harrastajalle	13
Kuvio 2. Joukkueen päätöksenteko-organisaatio.....	15
Taulukko 1. Yhdistyksen vähimmäissäännöt	9
Taulukko 2. Sovittaissäännöt	12
Taulukko 3. Lajikohtainen keskimääräisten kustannusten kehitys 2001-2012	14

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on kehitystyö, joka käsittelee S-Kiekko Juniorit ry:n seuran alla toimivien joukkueiden taloudenhallintaa. Työssä käydään läpi myös yleisesti yhdistyksen kirjanpitoa, budjetointia ja kassanhallintaan liittyviä asioita.

1.1 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella toimiva ja käytännöllinen kassanhallintajärjestelmä Excelille. Tämä auttaa joukkueiden rahastonhoitajia suunnittelemaan tulevan kauden varainhankintaa, kuten kuukausimaksujen suuruutta. Tämä voi auttaa joukkueessa pelaavien nuorien vanhempia hallitsemaan omaa talouttaan paremmin, eikä yllättävän suuruisia maksuja tule. Budjettipohja-Excel annetaan joukkueiden käyttöön osana S-Kiekkon joukkueenjohdolle suunniteltuja ohjeita.

Olemassa oli jo yhdenlainen budjetti, mutta tähän ei olla tyytyväisiä, joten päivitys katsottiin olevan tarpeen. Pohja pyritään rakentamaan siten, että sen käyttöönotto olisi mahdollisimman helppoa ja käyttö yksinkertaista, jotta pohjan käytön aloittamiseen olisi mahdollisimman pieni kynnys.

1.2 S-Kiekko Juniorit ry

Opinnäytetyön kohteena on S-kiekko Juniorit ry, seinäjokelainen jääkiekkoseura. Seura on perustettu vuonna 1996 ja vuonna 2014 S-Kiekko Junioreiden alla on ollut lähes 500 lisenssipelaajaa. Seuran alaisuuteen kuuluu S-Kiekkon juniorijoukkueiden ikäluokat E-A-juniorit, sekä naisten ja tyttöjen joukkueet.

Seuralla on vain muutama täysipäiväinen työntekijä. Toiminnanjohtajana ja junioripäällikkönä toimii Antero Kangas. Valmennuspäällikkönä toimii Tuomas Takala ja taitovalmentajana Antti Uitto. (S-Kiekko Juniorit, [viitattu 9.4.2019].)

1.3 Aikaisemmat opinnäytetyöt

Yhdistyksen kirjanpitoon ja taloudenhallintaan liittyviä opinnäytetöitä on tehty monia. Näissä kuitenkin keskitytään yhdistyksen taloudenhallintaan, toisin kuin tässä työssä pyritään antamaan vastauksia astetta alemmalle tasolle, eli yhdistykseen kuuluvalla joukkueelle. Tämän tyylistä työtä en löytänyt etsimisen jälkeen. Lähimmäksi vastaavaa pääsivät esimerkiksi Ville Herttuaisen – Opas yhdistyksen kirjanpitoon ja talouden suunnitteluun: Case Jokelan Derius Ry vuodelta 2015, Jonne Lehden – Yhdistyksen kirjanpito-opas case: Musan kiinteistöomistajat ry vuodelta 2014, Suvi Salovaaran – Pienen yhdistyksen taloudenhoidon opas vuodelta 2012 sekä Minna Koiviston – Opas yhdistyksen rahastonhoitajalle – case: Saitemia Ry. Taloudenhoito-oppaita tuli vastaan aika paljonkin etsinnän aikana, mutta varsinaisia joukkue tasolle tehtyjä pohjia, mistä olisi käytännön tekemisen avuksi ei juuri ole opinnäytetoissa tehty.

2 YHDISTYKSEN TALOUSHALLINTO

Yhdistysten tulisi noudattaa hyvää kirjanpitolapaa. Mahdollista on myös, että käytetään parempaa tai parasta kirjanpitolapaa, mutta huonoa kirjanpitolapaa ei voida soveltaa lainkaan. Hyvä kirjanpitolapa on vähimmäisvaatimus (Lydman 1995, 29). Kirjanpitolain mukaan yhdistykset ovat aina kirjanpitovelvollisia ja heidän on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa. Kirjanpito tulee järjestää siten, että tilinpäätös voidaan laatia kirjanpidon avulla ja kirjausten yhteys on helposti havaittavissa tositteesta kirjanpitoon sekä kirjanpidosta taseeseen ja tulokseen (Perälä & Viertola 2018).

Kirjanpidon hyvyttä voidaan tarkastella kahdelta kannalta. Kirjanpidon kokonaisuuden, eli tilinpäätöksen kokonaisinformaatio ja yksittäisten tapahtumien, eli yksittäisten tilinpäätösratkaisuiden mukaan. Mikäli toimitaan jonkin lain vastaisesti, toimitaan tällöin lainvastaisesti, ei niinkään hyvän tavan vastaisesti (Lydman 1995, 29). Menettelytapojen kirjanpidossa ja tositteissa tulee noudattaa lakia ja kirjanpitolautakunnan ohjeistuksia (Perälä & Viertola 2018). Suomen Tilintarkastajat ry:n (2015) mukaan kirjanpitolaki ja -asetus sisältää yhdistyksiin ja säätiöihin liittyviä säännöksiä varsin vähän.

Yhdistyksen säännöt tulisi vahvistaa, kunhan sääntöjen sisältö on hyvän tavan ja lain mukainen (Lydman 1995, 29). Rosengen ym. (2018, 63) mukaan yhdistyksellä tulee olla säännöt. Taulukossa 2. on koottuna yhdistyksen vähimmäissäännöt, jotka ovat pakollisia kohtia.

Taulukko 1. Yhdistyksen vähimmäissäännöt (Rosengren ym. 2018, 63).

Yhdistyksen säännöt

- 1 Yhdistyksen nimi
- 2 Kotipaikka
- 3 Tarkoitus ja toiminta
- 4 Yhdistyksen jäsenet
- 5 Jäsenten velvollisuudet
- 6 Jäsenten oikeudet
- 7 Hallitus
- 8 Tilin-/toiminnan tarkastaja
- 9 Tilikausi
- 10 Varsinainen kokous
- 11 Kokoustapa ja -aika
- 12 Varojen käyttö yhdistyksen purkautuessa
- 13 Yhdistyksen nimenkirjoittajat

Suomessa ei ole yhtä hyväksyttyä kirjanpidon yleisistä periaatteista tehtyä esitystä, hyvän kirjanpitoavan sisältöä arvioidaan useiden eri lähteiden perusteella. (Lydman 1995, 30.)

2.1 Yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteet

Rahoituslaskelma on kirjanpitolain säädösten perusteella sisällytettävä tilinpäätökseen suurilla osakeyhtiöillä, osuuskunnilla sekä julkisilla osakeyhtiöillä. Vaikka laki ei veloitakaan yhdistyksiä ja säätiöitä laatimaan rahoituslaskelmaa, on se joskus suositeltua informaatioarvon lisäämiseksi, koska joskus tuloksesta ja taseesta saat-
taa olla vaikea saada täydellistä kuvaa yhdistyksen tilasta. (KHT-yhdistys ry 2007, 180.)

Meno-tulo -teoria on tulosteoria. Säätiöiden kirjanpidon perustana voidaan käyttää staattista teoriaa, jonka periaatteena on seurata taloudellisen aseman kehittymistä. Meno-tulo -teoria on ollut keskeisenä osana elinkeinoverolainsäädäntöä laadittaessa. Yhdistysten osalta elinkeinoverolainsäädäntö on oleellinen vain harjoittaman

liiketoiminnan osalta, liiketoiminnan tulisi olla vain pieni osa yhdistyksen toiminnasta. Meno-tulo -teorialla voidaan hakea ratkaisuja yhdistyksen kirjanpidossa tuleviin kysymyksiin, esimerkiksi jaksotusongelmiin. (Lydman 1995, 30.)

2.2 Kirjanpitolautakunnan ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset

Kirjanpitolautakunta on yksi keskeisimmistä hyvän kirjanpitotavan tulkitsijoista ja muokkaajista. Kirjanpitolautakunta toimii kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä, ja sen tehtäviin kuuluu antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain soveltamisesta, sekä poikkeuslupien anto erityisissä tilanteissa. (Lydman 1995, 31.)

2.3 Pörssi ja ammattijärjestöjen suositukset

Helsingin Arvopaperipörssi Osuuskunta julkaisee pörssiyhtiön tilinpäätösinformaation suositukset. Vaikka suositukset ovat suunnattu suurille liiketoimintaa harjoittaville yrityksille, voivat yhdistykset löytää sieltä vastauksia käytännön tilinpäätösongelmiin. (Lydman 1995, 34.)

2.4 Kirjanpidon yleiset periaatteet ja ulkomaiset standardit

Suomen tilintarkastajat ry:n (2015) mukaan kirjanpidon periaatteet ovat yhtenäiset kaikille kirjanpitovelvollisille. Keskeisimmät periaatteet kirjanpidossa ovat:

- kahdenkertainen kirjanpito
- hyvä kirjanpitotapa
- menon ja tulon kirjaaminen suoriteperusteen mukaisesti
- kirjausten aukoton yhteys tositteesta kirjanpitoon.

Lydman (1995, 34-35) mukaan kirjanpitolainsäädännön uudistamiskomitea on todennut, että hyvän kirjanpitotavan perustaksi suomessakin sopii eräät yleisesti ja kansainvälisesti hyväksytyt sovinnaisäännöt (Taulukko 3.).

2.5 Urheiluseura

Organisaatioita, jotka eivät tavoittele voittoa voidaan periaatteessa jakaa kahteen lajiin, julkiseen- ja yksityiseen sektoriin. Julkinen sektori pitää sisällään esimerkiksi kunnat ja virastot. Yksityisen sektorin voittoa tavoittelemattomista organisaatioista puhutaan usein nimellä kolmas sektori, koska sen toimintatavat ja tavoitteet sijoittuvat julkisen ja yksityisen sektorin väliin. Suomessa kolmannen sektorin organisaatiot ovat rekisteröityjä yhdistyksiä tai liikuntayhdistykset liikuntaseuroina. (Puronaho, 2006.)

Aatteellinen yhdistys on Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin rekisteröity yhdistys, jonka tarkoituksena on toimia aatteellisesti, tarkoituksena ei voi olla voiton tuottaminen jäsenille. Aatteellisella yhdistyksellä on mahdollisuus harjoittaa elinkeinoa tai muuta ansiotoimintaa, jos yhdistyksen säännöissä näin määrätään tai se selkeästi liittyy toiminnan toteuttamiseen tai jos se on taloudellisesti vähäarvoista. (Tilastokeskus, [Viitattu 12.4.2019].)

Perälän & Viertolan (2018) mukaan yhdistyksellä tulee olla hyödyllinen tarkoitus, jota se edistää toiminnallaan tai tukee taloudellisesti. Laki ei kuitenkaan suoranaisesti sääntele sitä, miten tarkoitusta tulisi edistää.

Suomessa on urheiluseuroja lähes 8000. Urheiluseuran tarkoitus on kerätä paikkakuntansa yksityiset henkilöt harrastamaan lajeja, joita seura järjestää. Jos kyseessä on monilajiseura, seuralla voi olla eri lajeja varten jaostoja. (Halila & Norros, 2017.)

2.6 Joukkue

Joukkuelajeissa seuroilla on yleensä monta joukkuetta. Joukkueet ovat yhteisöoikeuden kannalta toimintayksiköitä. Sopimusverkkoajattelun myötä seuran ja joukkueen välistä sopimussuhdetta hyödynnetään muun muassa varainhankinnan, kustannusten jaon ja seuran nimen käyttämisen osalta. Joukkueeseen kuuluvat eivät saa mukaansa seuran omaisuutta, jos he vaihtavat seuraa, vaikka olisivatkin olleet mukana sen kartuttamisessa. (Halila & Norros, 2017.)

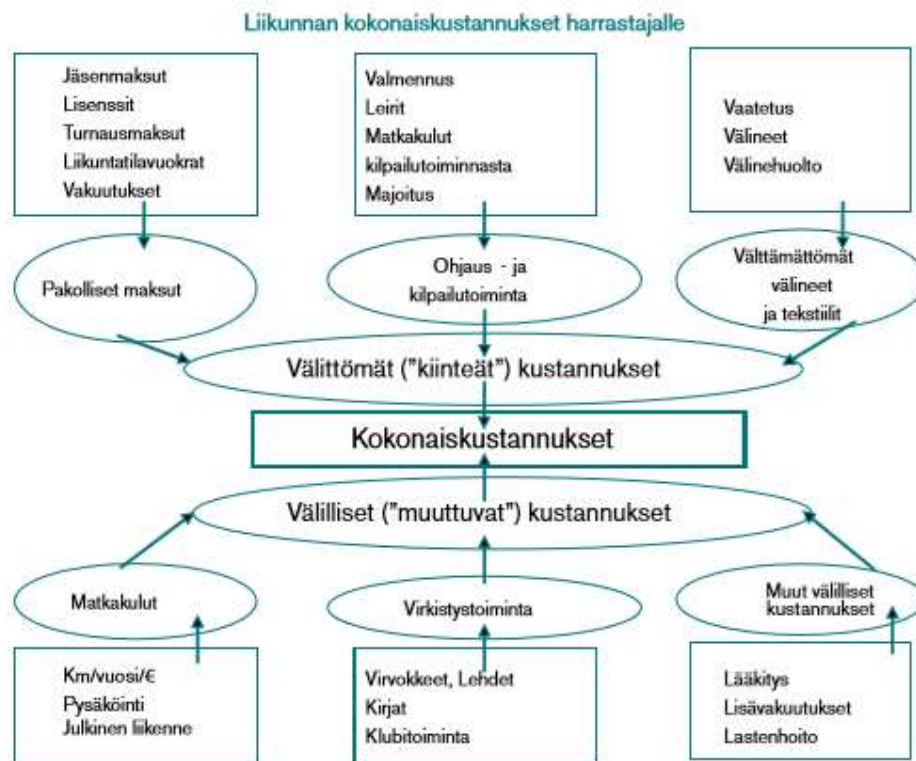
Taulukko 2. Sovittaissäännöt.

kirjanpitovelvollinen muodostaa erillisen kokonaisuuden				
toiminnan oletetaan pystyvän jatkumaan myös tulevaisuudessa				
rahan arvo pysyy vakaana				
tulo realisoituu, kun suorite luovutetaan				
menot jaksotetaan				
meno-tulon-kohdalle -periaate				
samoja menettelytapoja sovelletaan jatkuvasti				
eri tilikausien tilinpäätökset ovat vertailukelpoisia				
kirjanpidon tulee olla ulkopuolisten todennettavissa				
tilinpäätösinformaatio on luotettava				
tilinpäätös on laadittu varovaisesti				
olennaisuuden periaate				
hyöty/kustannus -ajattelu kirjanpidon pitämisessä				
tilikausittainen raportointi				
raportoinnin nopeus				
asia ennen muotoa -periaate				
annettavan tilinpäätöstiedon merkityksellisyyden punninta				
tilinpäätöksen menettelytavoista tiedottaminen				

3 JÄÄKIEKON KUSTANNUKSET

Puronahon (2014, 13) mukaan liikunnanharrastajalle muodostuvat kokonaiskustannukset muodostuvat välittömistä ja välillisistä kustannuksista (Kuvio 1). Välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan lajin harrastamiseen välttämättömät välineet ja tekstiilit, pakolliset maksut ja ohjaus- ja kilpailutoiminnan kustannukset. Pakolliset maksut pitävät sisällään mm. jäsenmaksut, lisenssit, turnausmaksut, tilavuokrat ja vakuutukset. Ohjaus- ja kilpatoimintaan luetaan mukaan valmennus, leirit, matkakulut ja majoitus. Välttämättömät välineet ja tekstiilit voivat esimerkiksi olla jääkiekkovarusteet tai seuratekstiilit.

Välilliset kustannukset jaetaan myös kolmeen osa-alueeseen, joita ovat matkakulut, jotka aiheutuvat harjoittelusta ja kilpailutoiminnasta, virkistystoiminta, esimerkiksi lajikirjallisuus, sekä muut välilliset kustannukset, kuten hieronta tai lääkkeet. (Puronaho 2014, 13.)

Kuvio 1. Liikunnan kokonaiskustannukset harrastajalle (Puronaho 2014,14).

Puronahon (2014, 14) tutkimuksen mukaan jääkiekon kustannukset ovat nousseet vuodesta 2001 vuoteen 2012 mennessä merkittävästi, varsinkin kilpaurheilu-tasolla.

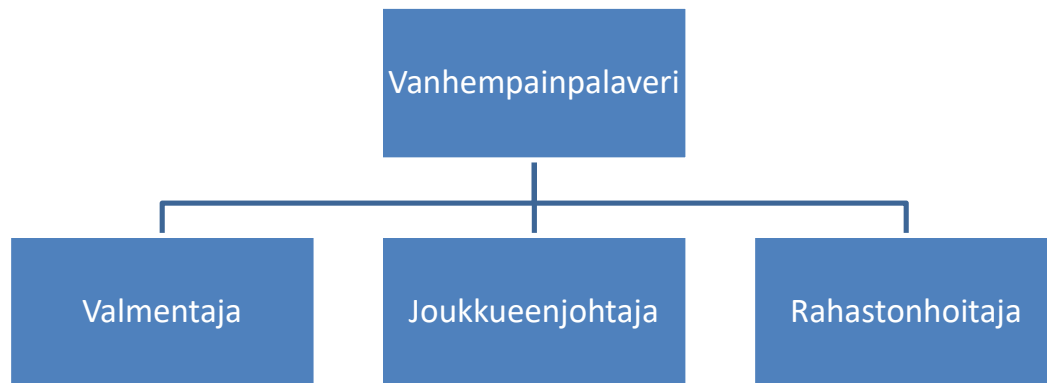
Taulukko 3. Lajikohtainen keskimääräisten kustannusten kehitys 2001-2012 (Puronaho 2014, 15).

2012	Hiihto	Jääkiekko	Jalkapallo	Koripallo	KA
	€	€	€	€	€
Kilpaurheilijat 6-10v	1.904	2.620	1.856	2.117	3.068
Kilpaurheilijat 11-14v	4.540	4.682	3.195	4.398	4.642
Kilpaurheilijat 15-18v	9.241	12.697	3.318	5.049	7.541
Harrasteurheilijat 6-10v	1.916	1.840	1.247	2.048	1.586
Harrasteurheilijat 11-14v	2.571	3.447	1.801	2.622	2.109
Harrasteurheilijat 15-18v	1.916	4.375	1.816		2.440
2001	Hiihto	Jääkiekko	Jalkapallo	Koripallo	KA
Kilpaurheilijat 6-10v	2.252	1.588	950	664	1.495
Kilpaurheilijat 11-14v	3.005	2.390	1.378	1.539	2.646
Kilpaurheilijat 15-18v	7.389	3.761	2.706	1.968	4.207
Harrasteurheilijat 6-10v	888	1.426	586	546	926
Harrasteurheilijat 11-14v	845	2.124	1.285	407	1.075
Harrasteurheilijat 15-18v		1.484	117	843	828

3.1 JOUKKUEIDEN TALOUS

Urheilujoukkueiden sopimushallinto tulisi kulkea lähtökohtaisesti seuran kautta, sillä joukkue ei ole oikeussubjekti. Tämän mukaan joukkueen hankinnat tulisi päättää seurassa ja talouden pitäisi olla osa seuran kirjanpitoa ja tilinpäätöstä. Näin ei käytännössä kuitenkaan ole, todellisuudessa joukkueet kuitenkin tekevät myös omia ratkaisuja. (Halila & Norros, 2017.)

Organisoidussa urheilussa joukkueilla voi olla sekä joukkueenjohtaja että rahastonhoitaja. Junioriurheilun päätöksenteko-organisaationa voivat toimia vanhempainpöytäkokous tai -kokous. (Halila & Norros, 2017.)

Kuvio 2. Joukkueen päätöksenteko-organisaatio.

3.2 Rahastonhoitaja/Joukkueenjohtaja

Joukkueiden kassaa hoitaa yleensä joukkueenjohtaja tai rahastonhoitaja. Jokaisella joukkueella on oma taloudesta vastaava henkilö, yleensä tämä henkilö on jonkun joukkueessa pelaavan nuoren vanhempi. Aikaisempaa kokemusta tai koulutusta tähän tehtävään ei tarvita. Joten on kohtuutonta vaatia joukkueen tulojen ja menojen budjetointia, jos ei siihen ole tarpeeksi selkeitä ja helposti hallittavia välineitä. Kuitenkin jos taloutta ei suunnitella ja kuukausimaksut vaihtelevat sitä mukaan mitä kuluja tulee, voi se hankaloittaa joidenkin perheiden elämää. (Kangas, 2018.)

Työn tekijän omakohtainen kokemus on samoilla linjoilla, osalla joukkueen toimihenkilöistä saattaa olla vahvaakin asiantuntemusta asioista, mutta usein joukkueenjohdon koulutuksesta ei ole apua näissä hommissa, vaan joukkueenjohtajan työtä opetellaan ajan saatossa. Usein kyllä juniorijoukkueissa pysyy pitkälti samat henkilöt hoitamassa asioita vuodesta toiseen, varmastikin osasyynä on juurikin se, että ajatellaan, että ”enhän minä tuota osaa”.

3.3 Tulot

Seuran joukkueet tarvitsevat toimintaansa varoja. Niitä voidaan saada seuralta, tai niitä voidaan kerätä itse. Varojen hankinta keinoina on esimerkiksi talkootyö, maksut tai lahjoitukset ja sponsorit. (Halila & Norros, 2017.)

Joukkueiden tulot tulevat pääasiassa pelaajilta perityillä kuukausimaksuilla, jonka maksajina ovat normaalisti vanhemmat. Kuukausimaksun suuruus määrittyy sillä, kuinka paljon kuluja joukkueella on. Muita tulon lähteitä voivat olla kioskituotot, erilaiset arpajaiset, mainostuotot sekä turnausmaksutuotot. (Kangas, 2018.)

Työn tekijän omakokemus on, että suurimpia ongelman muodostajia yhteisössä on usein pelaajien vanhemmilta perittävät pelaajamaksut. Tämä saattaa aiheuttaa ylimääräistä kitkaa yhteisön sisällä, mikä saattaa vaikuttaa yleiseen tunnelmaan joukkueen sisällä.

3.3.1 Talkootyö

Urheiluseurojen toimintaan sisältyy usein vapaaehtoistyötä, tähän sisältyy myös talkootoiminta. Tämä nostaa yhdistys- että vero-oikeudellisia kysymyksiä, koska jos yhdistyksen jäsenet halutaan velvoittaa tekemään talkootyötä, tästä on ensiksi määrättävä yhdistyksen säännöissä. Usein urheiluseuroissa näin ei kuitenkaan ole. Vaikka talkootyöstä olisi määrätty säännöissä, se ei saa rasittaa jäseniä kohtuuttomasti. (Halila & Norros, 2017.)

Talkootoiminta yleensä perustuu vapaaehtoisuuteen, mutta siitä voidaan myös tehdä sopimus. Urheiluseurat tietenkin hyötyvät siitä, että seurassa tehdään aktiivisesti vapaaehtoistyötä, kuten myös talkootyötä. Seura ei saa kuitenkaan myöntää vapaaehtoistyötä tekeville alennuksia halli- tai muista maksuista. Tämä ei tukisi jäsenten yhdenvertaisuutta. Talkootyön teko ei synnytä työsuhdetta. Siinä ei ole työnantajan johtoa ja valvontaa. Jos talkootyöstä annettaisiin merkittäviä edellä mainittuja alennuksia tai merkittäviä luontaisetuja, voi talkootyöstä muodostua työsuhde, jolloin saadut edut olisivat veronalaista tuloa. (Halila & Norros, 2017.)

Laintasoisia säännöksiä talkootyön verotuksesta ei ole. Pääasiassa verotus perustuu Verohallinnon ohjeisiin ja oikeuskäytäntöön. Ohjeistus on annettu vuonna 2005 (Dnro 508/32/2005). Talkootyö on korvauksetonta työtä, joka ei edellytä erityistä pätevyyttä tai ammattitaitoa. Luonteeltaan talkootyö on yleensä tilapäistä, selvästi rajatun tehtävän tekemistä. Tällöin talkootyö ei ole veronalaista tuloa. (Halila & Norros, 2017.)

Jos elinkeinotoiminnan kriteerit täyttyvät talkootyössä, yhdistykselle siitä tuleva tulo verotetaan elinkeinotulona. Jos työ ei ole kohdistettu yhdistyksen hyväksi, vaan työtä tehnyt hyötyy siitä, on kyseessä veronalainen palkka. Talkoolaisille on kuitenkin sopivaa maksaa päivärahat sekä majoitus- ja matkakorvaukset. (Halila & Norros, 2017.)

3.3.2 Sponsorit

Halila & Norroksen (2017) mukaan sponsorisopimus luonnehditaan urheilutoiminnassa lailla sääntelemättömäksi yhdistelmäsojpmukseksi, jossa sponsorin tarjoama vastiketta vastaan sponsoroitava täyttää markkinointiyhteistyöhön liittyvät velvoitteensa. Sopimukseen, joka tehdään joukkueen kanssa vaikuttaa se, että joukkue ei ole oikeussubjekti.

Halila & Norros (2017) esittävät, että sponsorisopimukset perustuvat yhteistyöhön sponsoroitavan ja sponsorin kanssa. Urheilutoiminnassa ollaan jopa alettu käyttää kiertoilmaisuja, kuten yhteistyösopimus tai kumppanuussopimus sponsorisopimuksen sijaan. Sponsorisopimuksen tarkoitus voi olla erilainen kuten näkyvyys, tuotteistaminen tai hyödyntäminen mainonnassa. Sponsoroitavan velvollisuuksia voivat olla edustamista, aktiivisuus sosiaalisessa mediassa, esiintyminen tilaisuuksissa tai muuta vastaavaa riippuen toiminnan tavoitteista. Myös sopimuksen kestot vaihtelevat, yhteistyö voi kestää vain yhden tilaisuuden tai vaikka usean vuoden. Masenaattisopimukset eroavat sponsorisopimuksista siten, että masenaattisopimuksessa tiettyä toimintaa tuetaan ilman vastavuoroisuutta.

3.4 Menot

Suurimpina menoina juniorijoukkueelta ovat jäämaksut, bussikyydit, hotellit ja ruokailut. Kulujen suuruus voi vaihdella kuukausittain paljonkin, yleensä jäämaksut pysyvät melko saman suuruisina läpi kauden, koska jäävuoroja on yleensä sama määrä viikkoon. Kulujen suuruus voi nousta merkittävästi kuukautena, jona on monta vieraspeliä tai vaikka kaksi vieraspeliä samana viikonloppuna, jonka vuoksi myös hotellimajoitusta tarvitaan. Toisena kuukautena ei välttämättä ole yhtään vieraspeliä, joten kulut pysyvät maltillisena. (Kangas, 2018.)

Tässä yhteydessä menoilla työn tekijä tarkoittaa joukkueelle kohdistuvia kuluja, mitkä lähtevät joukkueen kassasta. Eli yleisesti junioriurheilussa joukkue ei maksa pelaajan urheiluvarusteita pois lukien pelipaita tai muut joukkueen asut. Toki poikkeuksiakin saattaa löytyä suuremmissa seuroissa, joissa pelaajamaksuihin kuuluu esimerkiksi maila tai muita varusteita. Yleinen käytäntö kuitenkin on, että seuran kautta ei hankita pelivarusteita.

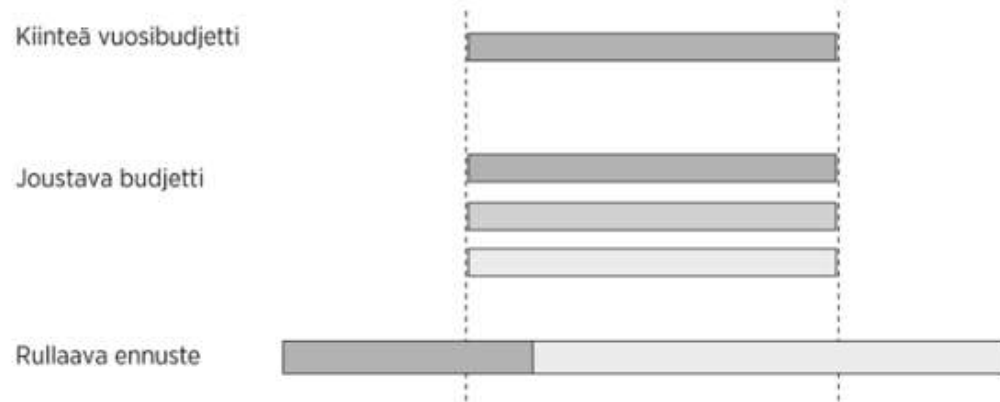
4 BUDJETOINTI JA KASSANHALLINTA

Syvänperän & Lindforsin (2014) mukaan budjetoinnin ideana on miettiä asioita etukäteen. Suunnittelun avulla tehtävät laskelmat näyttävät onko resurssit mitoitettu oikealla tavalla ja haluttu lopputulos on suunnitelman mukainen. Vuoden aikana toteutuneiden lukujen vertaaminen budjettiin antaa kuvaa siitä, että ollaanko tuloja ja menoja arvioitu oikein ja tällöin on myös mahdollista korjata suuntaa. Ikäheimo ym. (2016) mukaan budjetilla katsotaan olevan erilaisia tehtäviä. Budjetin laativat organisaatiosta vastuussa olevat.

Toiminta tulisi suunnitella toiminnalliset lähtökohdat edellä, budjetti auttaa varmistamaan, että suunniteltuihin toimiin on rahaa. Tämä myös pakottaa organisaatiota suunnittelemaan tulevaa systemaattisesti (Ikäheimo ym. 2016). Työn tekijän mielestä tämä sopii hyvin myös urheilujoukkueen tapahtumiin, koska siellä kuitenkin tulisi mennä urheilu edellä. Budjetointi juurikin kulkee mukana tässä, esimerkiksi jos lähdetään turnaukseen ensiksi, mietitään kuinka se auttaa pelaajia kehittymään, ja tämän jälkeen vasta mietitään mitä se maksaa, ja kuinka se rahoitetaan. Budjetoinnin tarkoitus kuitenkin junioriurheilussa on koordinoida joukkueen taloutta.

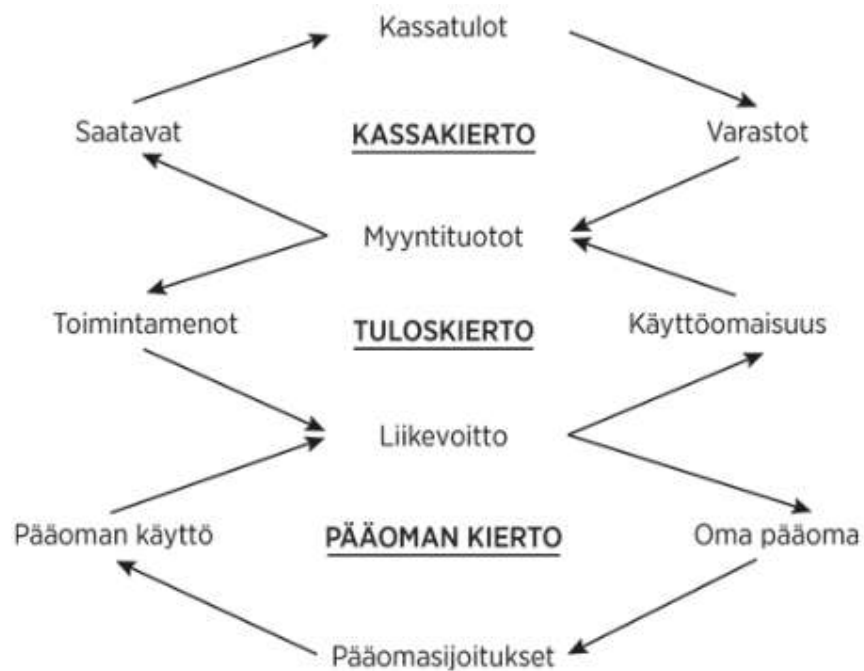
4.1 Budjetin suunnittelu

Pellinen (2017) jakaa budjetit kolmeen eri kategoriaan (Kuva 1.), kiinteä vuosibudjetti, joustava budjetti ja rullaava ennuste. Kiinteän vuosibudjetin on tarkoitus kuvata koko vuotta kiinteällä tähtäimellä. Joustavassa budjetissa budjettia päivitetään ajoittain, esim. kvartaaleittain. Rullaavassa ennusteessa tavoitteita säädetään matkan varrella vielä useammin.

Kuva 1. Budjetit (Pellinen, 2017).

Pellisen (2017) mukaan budjetointi voidaan hahmottaa kolmen osa-alueen kiertokaaviolla (Kuva 2.). Kaikki osa-alueet ovat yhteydessä toisiinsa, tämän takia tulisi analysoida jokaista talouden osa-alueita tulosbudjetin yhteydessä.

Kuva 2. Tulossuunnittelun kiertokaavio (Pellinen, 2017).

4.1.1 Kassabudjetti

Syvänperä & Lindfors (2014) esittävät, että kassabudjetti on rahoituksen riittävyyden ennakkointia. Tärkeänä he pitävät sitä, että budjettiin otetaan mukaan kaikki rahavaroihin vaikuttavat erät.

Kassabudjetti käyttää samoja laskelmia kuin tulosbudjetti. Kuitenkin lähtökohtana on rahaliikenne, kaikki kassaan tulevat tulot ja sieltä lähtevät menot. Kassabudjetin tarkoituksena on ehkäistä budjettikaudella syntyviä maksuvaikeuksia. (Syvänperä & Lindfors, 2014.)

Kassabudjetti on hyvinkin yksinkertainen peruseriaatteeltaan, koska moni kotitalouskin saattaa tehdä kassabudjettia tietämättään, ei välttämättä kirjallisesti, mutta luultavasti jokainen hieman miettii, miten rahoja käytetään kuukausittain. Esimerkiksi kuinka paljon rahaa on tässä kuussa tulossa, ja kuinka paljon sitä menee asumiseen, laskuihin jne. ja kuinka paljon siitä jää ylitse. Tämä on kassabudjetin yksinkertaistettuna, eli paljonko kassaan on tulossa rahaa ja paljonko sitä on lähdössä. Työn tekijän kehittävässä esimerkissä budjetin pituus on vain kuukauden mittainen, mutta yleensä jos ei puhuta yksityishenkilöistä, olisi suotavaa, että budjetti olisi pidemmälle tehty, kuten jääkiekkjoukkueella koko kauden mittainen.

4.1.2 Myyntibudjetti

Myyntin ennakkointi on yrityksille tärkeää, yleensä pohjana käytetään aiempien vuosien toteutunutta myyntiä. Myyntin ennakointi on yrityksille haastavaa, koska muuttuvia tekijöitä on monia, kuten muuttuneet lainsäädännöt, kilpailijat ja asiakkaiden tarpeet. (Pellinen, 2017.)

Pellisen (2017) mukaan myynti on yksi tärkeimmistä tulokseen vaikuttava tekijä. Tästä syystä sitä painotetaan tuloskiertokaaviossa niin vahvasti. Toisin kuin yrityksillä yhdistyksillä myynti ei ole niin suuressa osassa vaan puhutaan varsinaisen toiminnan -, varainhankinnan- ja sijoitustoiminnan tuotoista. Ideana kuitenkin on se, että kuinka paljon rahaa odotetaan tulevan sisään.

4.1.3 Kulubudjetti

Kun tulot ovat ennakoitu, pitää suunnitella kuinka paljon sitä lähtee ulos, eli kuinka suuret menot. Yritystoiminnassa puhutaan muuttuvista ja kiinteistä kuluista. Muuttuvat kulut ovat suoraan tuotantomääriin kiinnittyneitä kuluja, kun taas kiinteät kulut eivät ole riippuvaisia siitä, kuinka paljon tavaraa on ostettu tai valmistettu myyntiin. (Pellinen, 2017.)

Yhdistyksillä puhutaan vain varsinaisen toiminnan -, varainhankinnan- ja sijoitustoiminnan kuluista, eikä eritellä niitä muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin. Tämäkin sopii hyvin yhdistysten toimintaan, periaatteena se, kuinka paljon kulut ovat.

4.1.4 Tulosbudjetti

Kun lasketaan myynnin ja kustannusten erotus, tiedetään, kuinka paljon yritys tekee rahaa vuoden aikana (Pellinen, 2017).

Yhdistyksissä puhutaan tuotto-/kulujäämästä, koska toisin kuin yritykset yhdistykset eivät hae tuottoa, eikä tuloksella varsinaisesti ole merkitystä. Pääasiana on vain, että rahaa on tarpeeksi ja että toiminta pyörii odotetulla tavalla.

5 CASE S-KIEKKO JUNIORIT RY

S-Kiekkolla on noin 10 juniorijoukkuetta eri ikäluokissa. Toimintaan kuuluu myös muutama aikuisten seura, jotka pelaavat harrastesarjaa tai muita alasarjoja. Jokaisella joukkueella on oma rahastonhoitajansa/joukkueenjohtaja, joka hoitaa joukkueen raha-asioita.

5.1 Budjettipohja

Budjettipohja suunniteltiin yhdessä S-Kiekkon Junioreiden junioripäällikön Antero Kankaan kanssa. Mallina käytimme S-Kiekkon materiaaleista löytyvää kausisuunnitelmabudjettia (Kuva 3), ja tarkoitus oli tehdä tästä parempi versio, mikä palvelee joukkueita paremmin. Varsinkin tarvetta oli kausimaksupohjalle, mihin voitaisiin dokumentoida, ovatko pelaajat maksaneet kausimaksut vai eivät. Vanhassa pohjassa sellaista ei ole, eikä vanhaan pohjaan pysty juurikaan varsinaisesti suunnittelemaan tulevia kuluja, koska siihen voi ainoastaan kirjata tuotot ja kulut koko kaudelta.

Kausisuunnitelma			
Kausi:			
Joukkue:			
rahastonhoitaja ja puh.no			
joukkueenjohtaja ja puh.no			
TUOTOT			
30011	Pelaajamaksut		
3004	Seuralehtitulot		
3005	Mainostuotot		
3007	Turnausmaksut		
3010	Myyjäiset, arpajaiset, viirit		
3011	Projektitulot		
3015	Kioskitulot		
3016	Muut toiminnan tulot		
	Yhteensä		0,00 €
KULUT			
3030	Lisenssi/seurasiirtomaksut		
3031	Sallimaksut		
3032	Varusteet		
30321	Verkkariasut/pelipaidat		
30322	Teroitus/oikausikoneen kulut		
3034	Majoitus		
3035	Busivuokrat/matkaliput		
3036	Ruokailut		
3037	Km-korvaukset		
30371	Pv-korvaukset		
3040	Vakuutusmaksut		
3041	Lääkkeet		
3042	Hieronta		
3043	Sairaanhoitokulut		
3044	Seuralehtikulut		
3045	Turnausmaksut		
3049	Leirit/hestaus		
3050	Koulustuominta		
3060	Palkinnot		
3076	Projektitulot		
3077	Turnausjärjestelykulut		
3078	Päättäjäiset/kokous/sauna		
3080	Muut toiminnan kulut		
3361	Puhelinkulut		
3362	Postikulut		
3363	Pankkikulut		
3364	Kopiointikulut		
3366	Konttoritarvikkeet		
	Yhteensä		0,00 €
	TUOTOT YHTEENSÄ		0,00 €

Kuva 3. Kausisuunnitelmabudjetti.

Käyttöohjeet ovat tärkeitä käytön mielekkyyden kannalta, jotta pohjan käyttäminen olisi mahdollisimman helppo aloittaa ilman aiempaa tutustumista, tai kouluttamista pohjan käyttöön.

5.1.2 Yhteenveto-välilehti

Yhteenveto-välilehti (Kuva 5.) on se mistä nähdään kauden kokonaistilanne. Tähän välilehteen Excel hakee automaattisesti summat muilta välilehdillä ja kokoaa niistä selkeän kokonaisuuden, sekä näyttää paljonko rahaa on kunkin kuun alussa ja kauden lopussa.

Budjetti-pohja												
Alkukassa	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tulot												
kk	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
Kausimaksut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo 5												
Tulo 6												
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassa kauden lopussa												2
Menot												
kk	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
Bussimaksut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruoka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jäämaksut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulut 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulut 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulut 3												
Menot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulot keskiarvo/kk												0,00
kulut keskiarvo/kk												0,00

Kuva 5. Yhteenveto-välilehti.

Yhteenveto-välilehdelle on jätetty myös tyhjiä sarakkeita, joihin voidaan syöttää luvut suoraan (merkattu vihreällä värillä) tälle välilehdelle. Tämä siksi, että voi olla tilanteita, missä tulo tai meno on vain kertaerä, eikä toistu useammin, jolloin olisi liian työlästä kirjata niitä omalle välilehdelle päiväkohtaisesti. Tässä ajateltu loppukäyttäjää → mahdollisimman helppo käyttää. Vihreällä värillä on myös alkukassa solu, johon voidaan täyttää mahdollinen alkukassa kauden alussa. Yleensä pyritään, että loppukassa olisi nolilla kauden jälkeen, mutta toisinaan joukkue voi pysyä suhteellisen samana ja kassassa on jo valmiiksi rahaa kauden alkaessa.

Harmaalla pohjalla ja oranssilla tekstillä täytetyt solut sisältävät kaavan, joko sillä haetaan summa toiselta välilehdeltä, tai se on laskukaava. Välilehdellä on myös

5.1.4 Tulo- ja meno-välilehti

Muut tulo- ja meno-välilehdet (Kuva 7.) ovat kaikki saman näköisiä. Jokaisessa kuu-kaudessa päiviä on 31, tämä ihan vain selkeyden takia, sekä pitkäikäisyyden, koska päivien määrät vaihtelevat, mutta 31 päivän yli ne eivät mene koskaan.

	kk																	
	Sarake	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4					
pv	1																	
	2																	
	3																	
	4																	
	5																	
	6																	
	7																	
	8																	
	9																	
	10																	
	11																	
	12																	
	13																	
	14																	
	15																	
	16																	
	17																	
	18																	
	19																	
	20																	
	21																	
	22																	
	23																	
	24																	
	25																	
	26																	
	27																	
	28																	
	29																	
	30																	
	31																	
	Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kuva 7. Tulo- ja meno-välilehti.

Sekä tulo, että meno kirjataan samalla periaatteella omiin taulukkoihinsa, eli päivä-kohtaisina. Tämä on erityisen helppo käyttää, koska ei tarvitse kuin laittaa päivän kohdalle mitä on tulossa tilille tai lähdössä tililtä. Lopputulema taas viedään yhteen-veto-välilehdelle omiin soluihinsa automaattisesti.

6 YHTEENVETO

Tämä opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella S-Kiekko Junioreille uusi ja parempi budjettipohja, jossa voitaisiin myös merkata ja samalla seurata kausimaksujen suorituksia helposti.

Budjettipohja suunniteltiin yhdessä S-Kiekko Junioreiden junioripäällikön Antero Kankaan kanssa, joka on myös itse toiminut joukkueenjohtajana, joten hänellä on myös käsitystä käytännön joukkueenjohtajana olemisesta. Se auttoi pohjan rakentamisessa sellaiseksi, että siitä olisi ihan oikeaa hyötyä joukkueenjohtajalle.

Pohja on esitelty ulkopuolisille henkilöille ja pyydetty heiltä kommentteja. Kommentoijat olivat kaksi seuratoiminnassa aktiivisesti mukana olevia toimijoita. Heidän palautteensa oli rohkaisevaa. Pohjasta kävi selkeästi ilmi eri tulo- ja kululajit. Erityisesti hyvää palautetta sai Yhteenveto-välilehti. Yhteenvedossa oli huomioitu kaikki mitä budjettipohjassa tulisikin. Lisäksi kommentoijat panivat merkille tulojen ja kulujen keskiarvo/kk sarakkeen ja huomioivat, että kauden aikana pystytään reagoimaan mahdolliseen tulo vajeeseen. Pohja tulee varmasti helpottamaan talousvastaavan työtä, koska siitä on mahdollista seurata kuka/ketkä ovat jo suorittaneet maksut. Myös ohjeet pohjan käyttämiseen olivat riittävän selkeät.

Nämä kommentit vahvistavat työn tekijän tavoitteiden toteutumista, joista tärkeimpänä on se, että pohja tulisi käyttöön ja sitä olisi helppo käyttää. Tämä taas toisi lisäarvoa koko yhteisölle, niin joukkueen talouden hallinnassa, kuin joukkueessa pelaavien pelaajien perheiden talouden hallinnassa, koska jääkiekko on kuitenkin melko kallis harrastus, mikä saattaa horjuttaa perheiden taloutta ja jopa lopettaa lapsen harrastamisen, koska raha ei vain riitä harrastamiseen. Pohja estää ainakin sen, että yllättäviä menoja ei tulisi. Kaikkea tämä ei kuitenkaan korjaa, koska jos rahat eivät riitä lapsen harrastuksiin, niin rahaa ei kuitenkaan suunnittelulla saa lisää.

LÄHTEET

- Halila, H. & Norros O. 2017. [Verkkokirja] Urheilu oikeus. Helsinki: Alma Talent Oy. [Viitattu 18.9.2019]. Saatavana: Alma talentin online-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Ikäheimo S., Malmi T., Walden R. 2016. [Verkkokirja]. Yrityksen laskentatoimi. 6. uud. p. Helsinki: Alma Talent Oy. [Viitattu 17.10.2019]. Saatavana: Alma talentin online-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Kangas, A. 2018. junioripäällikkö. S-Kiekko Juniorit ry. Haastattelu 23.10.2018. Seinäjoki.
- KHT-yhdistys ry. 2007. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli. 8. uud. p. Helsinki: KHT-yhdistys Oy.
- Lydman K. 1995. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätös ja hallinto: Tilinpäätös, konsernitilinpäätös, verotus ja vastuukysymykset sekä tilintarkastus. Helsinki: Tietosanommat Oy. 29-35
- Pellinen J. 2017. [verkkokirja]. Talousjohtaminen. 2. uud. p. Helsinki: Alma Talent Oy. [viitattu 19.11.2019]. Saatavana: Alma talentin online-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden
- Perälä S. & Viertola J. 2018. [Verkkokirja]. Säätiön toiminta ja talous: Säätiölaki käytännössä. Helsinki: ST-Akatemia Oy. [Viitattu 10.9.2019]. Saatavana ST-Akatemian online-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Puronaho, K. 2014. Drop-out vai throw-out? - Tutkimus lasten ja nuorten liikuntaharrastusten kustannuksista. [Verkojulkaisu]. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 10.4.2019]. Saatavana: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75232/okm5.pdf?sequence=1>
- Rosengren P., Törrönen A., Iso-Markku P. 2018. [Verkkokirja]. Yhdistystoiminnan avaimet. Helsinki: Kansansivistysliitto KSL ry ja KSL-opintokeskus. [Viitattu 24.10.2019] Saatavana: https://www.ksl.fi/wp-content/uploads/2018/06/Yhdistystoiminnan-avaimet_verkkoversio_FINAL.pdf
- S-Kiekko Juniorit. 2018. Seura info [Verkkosivu]. Seinäjoki: S-Kiekko Juniorit ry. [Viitattu 9.4.2019]. Saatavana: http://www.s-kiekko.com/seura_info.html
- Suomen Tilintarkastajat ry. 2015. [Verkkokirja]. yhdistykset ja säätiöt: Kirjanpidon, tilinpäätöksen ja verotuksen erityiskysymyksiä. Helsinki: ST-Akatemia. [Viitattu 10.9.2019]. Saatavana ST-Akatemian online-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.

Syvänperä, O. & Lindfors, H. 2014. [Verkkokirja] Pk-yrityksen budjetointi ja raportointi käytännönläheisesti. 4. uud. p. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari. [Viitattu 10.9.2019]. Saatavana KauppakamariTieto Ammattikirjastosta. Vaatii käyttöoikeuden.

Tilastokeskus. Aatteellinen yhdistys. [Verkkosivu]. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu 12.4.2019]. Saatavana: https://www.stat.fi/meta/kas/aatteellinen_yh.html